

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 8. Agat coniugatus id quod præcipit Apostolus, videatque quid egerit Noë.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

ageret cum Angelis: ilico occurrent tibi duo illi à Deo constituti collaterales, Noë & Iob, quem non semel sed secundo pariter illos inter constituit velut inter sibi, maxime familiares, quique non minima apud Deum vigeant auctoritate. Quocirca rem exaggerans ait per Ezechielem dum quosdam vult reprehendere, quod hiet pro eis amici illi sui tres intercederet; *Si fuerint tres viri isti in medio eius Noë Daniel & Iob, non parcam deliquentibus.* Expendi possit argumentum ex doctrina D. Augustini, quam exponit probatque D. Thom. 2. Tantum meruit Abraham, Deoque gratus fuit uxorem ducens, quantum D. Ioannes Evangelista, virgo permanens castissimis: non quod equiparet statui virginali coniugalem: ille namque millenis hunc præcurret prærogatiuis, sed ob cordis affectum Abraham; vt D. Thomam subtiliter explicat eius commentator Cardinalis Caietan. ad quem lectorem remittimus studiosum.

§. 8. Agat coniugatus id quod præcipit Apostolus, videlicet, quid egerit Noë.

Ita igitur conclusio, perfectum esse posse, Deoque hoc in statu non parum placere, coniugatum, si consilii obediat Apostolice: *Saluabitur per filiorum generationem, si permanserit in fide, & dilectione, & castitate.* Sic ex graeco legitur. Verba notate singula. Saluabitur vxoratus per filiorum generationem: hic etenim actus sanctus est & meritorius, si debito hoc modo, cum fide, Dei dilectione & castitate: *Si permanserit in fide, & dilectione & castitate.* In castitate, non peccatum more freena laxando cupiditatibus, solum sensuale intendendo voluptatem, hoc enim, potius adeo peruersum est, vt sicut Angelus Tobie declarauit in tales plenam diabolus arripit peccatam & quia huic tantum libidini studebant illi septem adolescentes, qui successit castissima illam puellam Sarain in coniugem assumpserant, & omnes diabolus morte destabili præfecit: *In dilectione:* si imper Dei gloriam desiderando, eos ea intentione filios procreando vt sint qui Deo fideles seruiant, in quibus ipse glorificetur, eius cognitio dilateur, cultusque facer amplifictur: *In fide,* illa credens, quæ fides docet, nempe matrimonium inter septem Ecclesie Sacramenta numerari, à Christo Domino institutum, quo scam ipse gra-

tiam elargitur. Est autem Sacramentum inuisibile gratiæ signum visibile: quid sacri matrimonii designatur? Vnio Christi cum Ecclesia. Christus Dominus sponsus est ecclesie, Ecclesia diuina Christi sponsa fit autem hæc unio, vt filij caelo generentur, nempe fideles, qui per baptismum generantur, ex confirmatione confirmantur, Eucharistico cibo sustentantur, lacrimaturque poenitentia.

En tibi, o coniugate, qualiter sit in fide viuendum, prudenter attendat, quod nequaquam ex tua imaginatione, sed te Deus huic statui destinariit, vt ipsam Christi referas personam, pie, ferat, callèque tuam diligens vxorem, vt Christus Ecclesiam: *Viri diligite vxores vestras, sicut Christus Ecclesiam.* Qui illam ea dilexit intentione, vt putam mundamque redderet illam vt caput gubernans, sanctis legibus, diuinitque consilijs sollicitus, vt filij eius omni fulgeant sanctitate, filijque Dei esse videantur. Vnam hæc attentò considerates animo, & secundum hæc in illo statu viuetes, eo modo, vt filij magis Dei esse, quam tui viderentur, vt tu tuque filij sic orare possitis: *Pater noster, qui es in caelis.* O vno desponsata, si hæc tibi fide prævaleres, & mente reuolueres sedula, figuram te referre Ecclesie, cuius hæc unica cura studiumque est quæ ratione sponso deseruiat redemptori, tuoque laborates filios pijs admonitionibus, sanctisque legibus enutrire, velut sancta surs mater Ecclesia. Si tu coniugate, vel paruo te tempore semotis familiar negotijs, sicut illis valedicis, quoties liberit, vt amico succurras, tuisque xaces delicijs, sedula impenderes orationi. Si sermones tui in domo de rebus essent sanctis, si diebus singulis vitam prælezeres alicuius sancti, vel Fr. Ludouicum Granatensem. Si sollicitus incumberes, vt filij tui Deo seruiant, peccata confessione eluerent sacramque dignè sumerent Eucharistiam.

Obijcies (inquit D. Chryso.) tempus mihi non sufficit orationi, neque secedere ad angulum solitarius, hoc meo repugnat statui qui religionem non sum professi, nec cucullum indoi. Heu te male fortunatum, audi D. Chryso. Nequaquam frigida illa verba præferas: *Mundanus sum, mulierem habeo, puerorum curam gero: numquid monachus ego sum? Quæ dicitis o homo? ad solus monachos pertinet, vt Deo placeant.* Fortè te Redemptor noster solis præcepit Monachis, orationi vacarent, animaque solitudini: Iacob aliorum exemplis inuere, in oratione per octantem. Abraham considera, quam apertas habeat aures, vt voci diuine respondeat, quam vigilans oculus, quibus

quibus caeli stellae intueatur. Iob admire, qui cum Rex imperaret, filijs filiabusque pater gloriaretur, se tamen quoti die subtraherebat, hostiamque pro singulis pacificam & holocaustum offerebat, cuius etiam, domus pauperum erat hospitale gratissimum. David Regem ne inconsiderate praeteras, qui tot curis tot exercitijs circumstipatus, medijs tamen noctibus de strato surgebat alacer, panem cinere commiscebat potumque lacrymis temperabat. Nec omittenda (suadet D. Chryostom.) Mater septem fratrum Machabeorum, quam parum illam tanta filiorum turba distraxit: cum ipsa sollicitudo, eos ad vitae perfectionem permouendi, ipsam redderet perfectiorem, cuius hoc erat primum studium, ut Dei potius quam sui, filij esse videretur.

Ho. 4. in illud Vidi Dominum

20 Ho. in illud Adhuc regina.

IV. Varij sunt status Ecclesiae, & omnes boni.

Ps. 44. 10.

1. Cor. c. 3. 12.

D. CHRYS.

V.

Ad aliquorum

admiten-

cum.

1. Cor. c. 13. 12.

41.

Quanto fortius (arget D. Chryostom.) cum nec tantum exigatur; quia, licet verum sit, quod de quorundam perfectione coniugatorum diximus, heroicum tamen fuit & omnino singulare, atque extra cursum ordinarium, à Deo praestitutum, in eum finem, ut liquido pateat, quid homino diuina diuus gratia in quolibet statu possit efficere, sed non hoc ab omnibus expetit coniugatis: notum quippe est, quod moraliter loquendo millenis obtrantur in via perfectionis obstaculis, unde nec omnia à te quis expostulat, ac inter nihil & multam, interstituit medium, scilicet, aliquid. Eius (inquit) recordare, quod David in spiritu regnum viderit, id est, Sanctam Ecclesiam, Dei ipsam varietate circumstantam: *Adhuc regina, &c. circumdata varietate.* Quando tunica polymito textur opete, gemmis, lapidibus, auroque interiectis, quidquid in ea est, bonum est, non eiusdem licet pretij. Sic de status, iudica diuersis Ecclesiae: boni sunt omnes & meritoj licet non aequalis perfectionis. In hoc edificio esse conuenit, sicut in templo, aurum, argentum, lapides pretiosos, ferum, plumbum, paleam: *Si quis autem superaedificat super fundamentum hoc aurum, argentum, lapides pretiosos, &c.* inquit Apostolus. Si fieri non possis adamas pretiosus, sis saltem vel linatragus. Non aurum, sis argentum: *Non potes esse pretiosus lapis? esto aurum. Non potes esse aurum? esto argentum, solum per se in fundamentum petro.* Ecclesia caelo comparatur; in caelo non afectionis quales sunt omnes stellae magnitudine, & claritudine. De hoc audi Apostolum: *Alia claritas solis, alia claritas lunae, & alia claritas stellarum. Non potes esse sol? esto stella. Non potes esse quaedam exi-*

tantum *si in caelo.* Orate non potes ea mentis quietudine, qua anachorita? Secede pusillum ut beata Anna mater, Samuelis, cum lacrymis precaturus. Dies noctibus annectere non vades in precibus cum D. Antonio? saltem ad horam cum D. Ludouico Rege Franciae fecede solitarius ad oratorium. Si quo tempore matrimonium non erat institutum Sacramentum, nec gratiam conferebat, potuerint ad culmen sanctitatis ascendere coniugati, quanto amplius modo, dum adeo excellens est Sacramentum, tribuit gratiam, animamque sanctificat? Vnam haec animo reuoluet. *constanter haec in fide permaneres? Si permanserit in fide.*

Praedicta verba Spiritus S. de Noe: *Noe vir iustus, acque perfectus fuit in generationibus suis, cum Deo ambulans;* condemnant aper- quod Noe sub lege Evangelica coniugatos. *Quid imperfectione sinuat: Vir iustus acque perfectus fuit in generationibus suis?* Quidam interpretantur, in suo generationis tempore: ut more nostro loquimur. Talis inter sui temporis viros excelluit: itaque legitur: *Gen. 6. 9. Quod tunc perfectum erat, imperfectum factum est, tempore praecedente.* Glossa interlinearis explicat, quod indicet: perfectionem Noe quibusdam maculatur imperfectioibus. Hanc doctrinam subtiliter expendit D. Hieronymus. *ad Crisp. Lyra. b.* opinatur, haec dici in viri electi praecognium, quod in generationibus illis fuerit perfectus, peruersiorum, inquam, peccatorum; & praeclearioris est sanctitatis iudicium (audito D. Gregor. dicentem) inter malos bonum extrusse. Consent alij, significari, statum Noe- talem fuisse, qualis erat ea tempestate, nempe matrimonij: q. d. perfectus, iustusque in illo praerulit statu, qui in illo saeculo vigeat, quo casta non permittetur virginitas.

Qualis, precor, erat ille status? bonus erat (respondet Diuus Chryostomus) quandoquidem illum Deus intruere in paradiso, sed sacramentum non erat, quod gratiam aut aliquid spirituale conferret, sed non nisi contractus corporalis ac naturalis: in illo nihilominus Noe perquam iustus & perfectus fuit, iuxta Dei voluntatem pius, quique illi per omnia placeret: quid modo facere potest aut vxoratus, aut viro nupta: cum eorum status sacramentum sit, gratiam conferat, tantumque

tunq; spiritualitatis habeat. vt tu coniugate
 Christum; tu coniugata representes Ecclesiam?
 Qua non maiori tu gaudeas ad orationem oppor-
 tunitate, Deoque placendi occasione? Quam tibi
 sunt ad manum Ecclesie confessorij, Sacramen-
 ta? Quis tibi remoram iniicit, vt Apostolicis non
 pareas consilijs? & vel parum tribuas moram
 orationi? Noë illa vir tempestate, qua matri-
 monium vni non habebat Sacramenti, populo
 cohabitabat dæmone, sine templis, sine com-
 muniis altaribus, nullo prævio virtutum ex-
 emplo; tempus tamen inuenit sibi commodum,
 orationi, pietati, cordis scilicet, ex toto corde
 Domino seruienti, hoc vero tu tempore, quo ea-
 dem facias, nullam inuenis opportunitatem?
 Ne culpam statui, sed tue locos impites mali-
 tia. Petrus uxorem accepit, sed & sanctus, san-
 ctæque fuit eius mulier. Credit Simeon Meta-
 phrasites in vita S. Petri, quod fuerit consobrina
 D. Barnabæ eius patrâ nomine Aristolili, filia,
 vocabulo Perpetua. D. Clemens Alex. arbitratus
 eam martyrem, quodque vt D. Petrus, eam con-
 spectu martyrio certuari gaudium sit non modicum,
 illique hoc suggesserit: *Hæus tu, memento
 Domini. Soror amantissima, memento Domini.*
 Eidem suscipit Euseb. Affirmant illi filiam
 natam S. Petronillam, quod D. August. b. licet
 non affirmet, non tamen negat. Coniugati per-
 fecti omnes, parentes, filij, quia tales esse om-
 nibus est possibile.

§9. Egressus de synagoga. *Christus egredi-
 tur de synagoga, Petrique domum ingredi-
 tum, scilicet Ecclesiam, domum salutis.*

§11. *Egressus Iesus de Synagoga, introiit in domum
 Simonis.* Ad holidem hæc ita congruente
 verba cadunt, quibus exponamus, id quod
 Dei filius egit, vt in illis SS. Patres mirabilem
 omnino fundent allegoriam. Legerunt omnes
 illud Salomonis: *Sapientia edificauit sibi domum*
 &c. De Salomone memorat Spiritus S. quod do-
 mum habuerit in Hierusalem, regia dignum ma-
 iestate palatium; ac aliam extruxit in saltu, re-
 creationis, venationis, voluptatis ergo, quam in-
 scribit: *Domum Salutis Libani.* Quæ licet domus
 esset in ipsius extracta montibus, desertisque sal-
 tibus, tantis nihilominus placebat iucunda præ-
 togarijs, vt eam data operâ Spiritus S. descrip-
 serit. Et eo ipso uobis intimaui, quod illam non
 deseriberet eius tantummodo gratia quia hoc mi-
 mosis erat momenti, sed eius gratia, quod figu-

rabat: hoc est: Per magnus ille Salomon quo
 maior nullus, filius Dei, domum ab æterno
 colebat regiam, diuinae suae perforæ celsitudi-
 nis atque maiestati conuigam, summum scilicet Patris.
 In eo illum considerat, qui ait: *Viginti, qui est
 in sinu Patris.* O qualis illa domus æterna, diu-
 nis plena diuinis, omnipotentia, supremæque
 magnitudinis venerabilis: verumtamen & aliam
 exterrere decreuit domum deliciarum in huius
 mundi saltu, vbi cum hominibus deambularet,
 hæc quippe suam declarabat esse voluptatem,
 dum ait: *Delicia mea esse cum filijs hominum.* Hæc
 Synagoga fuit, vetus sua Ecclesia, quam in popu-
 lo fundauit Hebraeo: *Notu in Indaa Deus, in
 Israel magnam nomen eius.* Ibi seipsum statuit, sub
 propitiatorij, & Sancti Sanctorum area que sym-
 bolo: *Factus est in pace locus eius, habitatio eius
 in Sion.* Illed in pace signat Hierusalim, id est
Visa pax. Hanc elegit sibi domum, hic suam
 constituit habitationem. Hic autem accidit, quod
 quod ipse per Ezechiellem, dum et in Babylo-
 nia captiuus, præstenderat. Vatem alloquitur:
 Vates, itat animo domum hæc deserere, alio mi-
 grare. *Quæ ratio Domine? hanc tibi significabo.*
 Manu prophetam apprehendit, & per aëta su-
 blimem sicut in Hierusalem, hic locus erat tem-
 pli, domusque Dei. Fode si quit parietem domus
 huius o propheta, perfodit Vates parietem, vi-
 detque circumcirca bufones, colubros, lacertos,
 serpentes, nec non septuaginta seniores, vnosque
 primarios ex Israel, tenentes thuribula in mani-
 bus, è quibus fumus ascendebat densissimus.
 Quid tibi videtur, o propheta? num hocum hunc
 dignum esse iudicas, quem ego præsens inhabi-
 tem? num me decet tales tamolque inter serpen-
 tes commemorari? Feramne ego non moleste, quod
 fumum meis effundant naribus & vt vulpem ha-
 beant quem fumo palæarum agitant, vt hoc me
 expellant latibulo? *Vides tu, quid isti faciunt abo-
 minationes magnas, quas domus Israel facit hic, vt
 procul recedam a sanctuario meo.* Quid centes, num
 mihi diutius hic demorandum, an non potius ci-
 tius proci abscedendum?

Hæc Dei filio contigit. Quanta venit maiestate
 splendidus; vt in domo requiesceret Synagoga:
 facta sed erat spelunca latronum, ferarum latibu-
 lum, vitiorum omnium specus, auaritia, inuidia,
 hypocrisis, odij, rancoris, vindictæ &c. *Va vobis,
 Scriba & Pharisei, qui intus pleni estis hypocrisi &
 iniquitate.* Quis nidore voluntatis eorum ascen-
 dit thuribulo, iniqui amoris sui & concupiscen-
 tiæ ardebat ignis, cuius fumo splendidissimam
 Christi gloriam tenebris obfufceant densissimis;
 SSS 3 qu.

I.
 Dnas ha-
 babuit
 domus
 lius Dei.
 Ioan. c. 14
 18.
 II.
 Prima,
 patris
 celestis
 finus,
 secunda,
 Indaorū
 Synogo-
 ga.
 Prou. c. 3
 31.
 III.
 Hanc
 defeguit.

Ezech. 6
 6.
 Mart. 27
 28.